

Ramazan Serisi - İslam Tarihinin Aydınlatıcı Anları

Birinci Bölüm

Daru'l Erkam: Devlet Kurulmadan Önce Bir Ümmet Nasıl İnşa Edilir?

Daru'l Erkam (Erkam'ın evi), Mekke'deki bir sokakta bulunan küçük bir evden ibaret olmadığı gibi sired sezonlarında ziyaret edip sonra savuşup gittiğimiz yüzeysel bir ayrıntı da değildir. Aksine Daru'l Erkam, bir inşa merkezi, derin bir hazırlık merhalesi ve tarihin çehresini değiştiren bir nesli şekillendiren gerçek bir laboratuvarı. Dolayısıyla Daru'l Erkam'ın rolünü iyi anlayan kimse, büyük dönüşümlerin nasıl başladığını ve günümüz gerçekliğinde birçok girişimlerin neden tökezlediğini de iyi anlayacaktır.

Mekke'de güç dengesi tamamen bozulmuştu. Kureyş para, kabile, silah ve itibara sahipti. Müslümanlar ise siyasi korumaya sahip olmayan ve işkence ve zulüm gören mazlum bir azınlıktı. Böyle bir gerçeklikte, uzlaşmalar, tavizler veya mevcut yapının içinde tedrici-aşamalı entegrasyon gibi hızlı çözümler dayatılabilirdi. Ama olanlar tamamen farklıydı. Zira Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem kavmini hoşnut etmeye veya gerçekliğe boyun eğmeye başvurmamış ve merhalelerinin ötesine atlamamıştır; aksine dakik bir plana bağlı kalmıştır ki o da; daveti taşıyan adamların yanı sıra kılıç taşımadan önce fikri taşıyacak devlet adamları inşa etmek ve devletin omuzlarında kurulacağı bir cemaat inşa etmektir.

Daru'l Erkam'ın seçilmesi, gelişigüzel olmamıştır. Zira Erkam ibn Ebu Erkam Radiyallahu Anh genç biriydi ve evi de şüphe uyandırmıyordu; zira Beni Haşim ile husumet içinde olan Beni Mahzum kabilesine mensuptu ve bu da oranın takip edilmesi olasılığını azaltıyordu. Bu seçim, derin bir bilinci ortaya koymaktadır. Zira ilk merhalede davet, sadece ruhani bir vaazdan ibaret olmamış, aksine adımlar hesap edilerek atılmış düzenli bir çalışma olmuştur.

O evde eğitim, sadece sırf ahlaki bir eğitim olmadığı gibi gerçeklikten kaçıp ruhani bir uzlete çekilmek de değildi. Bilakis ideolojiyi pekiştiren ve beşeri otoritenin tamamından tam bir kurtuluş olarak akideyi düşüncenin temeli yapan akidevi bir oluşum olduğu gibi, cahiliye ile olan çatışmanın doğasını tanımlayan ve İslam'ın sadece mevcut sisteme eklemlenen bir ritüel değil, aksine temelde farklı bir proje olduğunu ortaya koyan siyasi bir oluşumdur. Bu merhalede nazil olan Kur'an, fikirleri inşa ediyor ve bu fikirleri mefhumlar olarak formüle ediyor ve bunları ölçülere ve kanaatlere dönüştürüyordu: İnsan kim? Ubudiyetin anlamı nedir? Yasa koyma yetkisi kime aittir? Adalet nedir? Dolayısıyla o evde, sadece bireysel tavsiyeler değil, yeni bir yaşam tarzı için gerçek bir fikir ve hayata yönelik tam bir vizyon formüle ediliyordu.

Daru'l Erkam'dan mezun olan bu nesil, Ebu Talib'in vadisinde sabreden, Medine'ye hicret eden, Bedir'de kılıç kuşanan ve Medine'de devleti yöneten aynı nesildir. Bu, zayıflıktan yönetime ani bir geçiş şeklinde olmamıştır, aksine uzun bir hazırlığın sonucunda olmuştur. Bu nedenle eziyetin şiddetine rağmen Mekke'de savaşıma izin verilmemiştir; çünkü düzenli siyasi bir varlık olmadan savaşmak, semeresiz kan dökülmesi anlamına gelecekti. İşte o zaman kan heder olacak ve güç dengesi de değişmeyecekti. Bu yüzden öncelikle net bir fikre bağlı bilinçli bir

cemaat oluşturmak, ardından bu projeyi kabul edecek ve koruyacak bir toprak aramak gerekiyordu; tıpkı İkinci Akabe biatında olduğu gibi.

Gerçekliğimize dönersek, acı verici bir paradoksun olduğunu göreceğiz. Zira bazıları gençleri, net bir vizyon veya birleştirici bir proje olmaksızın kontrolsüz bir patlamaya doğru itmektedir; bu da öfkeyi, hızla sona eren veya sahiplerine karşı istismar edilen izole bir eyleme dönüştürmektedir. Bazıları da kamu işleri veya yönetim ve adalet meselelerine hiç önem vermeden İslam'ı, izole olmuş bireysel bir dine ve namaza, oruca ve kişisel ahlaka indirgemektedirler .

Daru'l Erkam açıkça şunu söylüyor: İnşa olmadan değişim olmaz. Yönü belirleyecek egemen bir akide olmadan da inşa olmaz. İnsanların hayatını düzenleyen bir proje içermediği sürece de hiçbir egemen akide hayatta kalmaya devam edemez. Değişim, cahiliyeyi süslemeye çalışarak ona entegre olmak olmadığı gibi bir anda alevlenip sonra da sönüp giden duygusal bir devrim de değildir. Bilakis bu, fikir ve mefhumları düzeltmekle ve vahye dayalı siyasi bir bilinç inşa etmekle başlayıp, projesine inanan, çatışmanın doğasını idrak eden ve sloganlara aldanmayan bir kitle oluşturmakla devam eden uzun soluklu bir çalışmadır.

Siyasi parçalanma, ekonomik bağımlılık ve iç çatışmalar gibi bugünkü krizlerimize baktığımızda, bunların çoğunun, çağdaş bilincimizde Daru'l Erkam'ın merhalesinin yokluğundan kaynaklandığını görürüz. Dolayısıyla hızlı sonuçlar isteriz, iktidar hakkında araştırma yaparız ve değişimin, hamasi söylemler veya geçici ittifaklarla satın alınabileceğini sanırız. Ancak sünnetler değişmez. Zira Medine'de devleti taşıyan nesil, Mekke'deki ışıklarından uzak küçük bir evde, vahiy alarak ve nefsinin bu temele göre yeniden şekillendirilerek oluşmuştur.

İşte Ramazan bu anlamı yeniden canlandırıyor. Zira bu ay, içsel insanın olduğu, önceliklerin yeniden düzenlendiği ve ruhun saf bir akideyle beslendiği bir aydır. Ancak aynı zamanda bu ayın, değişim hakkındaki mefhumumuzu gözden geçirdiğimiz bir bilinç ayı da olması gerekir. İşlevsiz sistemler içinde yamalı çözümler mi arayacağız? Yoksa fikir ve insandan başlayan gerçek bir yeniden yapılanma üzerinde mi düşüneceğiz?

Daru'l Erkam gerçeklikten bir kaçış değildi, aksine onunla yüzleşmek için bir hazırlıktı. Yani çatışmadan bir kaçış değil, çatışmayı derinlemesine anlamaktı. Bunu idrak eden kimse, kalkınmanın öfke anında değil, aksine ilk başta birçok kişinin ilgi duymayacağı ancak bir gelecek inşa edecek sakin ve derin bir tesis etme merhalesinde doğduğunu anlayacaktır.

Böylece Mekke'deki küçük bir ev ile daha sonra değişen dünya arasında şu kaide tecelli etmiştir: Fikirler adamların göğüslerinde inşa edildiğinde, devletlere dönüşür, tarihin haritasını yeniden çizer ve insanların hayatında bir devlet ortaya çıkarır; Allah'tan, bize, bizim ellerimizle Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafeti bahşetmesini diliyoruz.

Hizb-ut Tahrir Mısır Vilayeti Medya Bürosu